

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 ..

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 3 .. 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecsegház földszint a szerkesztőséghez hármentve küldendők.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petit

sorért 5 kr.

Nyitáskor megjelent közlemény 3 hasábos 15 kr. Hirdetményeket és előzetéseket lapunk számára elfogad: Pest-Budán: Neumann hirdetési irodája, Bécsben: Oppelik A. és Haasenstein et Vogler, Brauner I. G., Berlinben: Goldberger, Párisban: Havas ügyvédsége.

Bélyegdíj:

minden betöltésért

külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

A kormány legujabb diadala.

○) A Hevesmegyére küldött királyi biztosság iránti interpellációra tegnap felelt a kormány nevében az igazságügyminister.

Az interpellatio a belügyministerhez volt intézve hónapok előtt, különösen azon kérdésben, hogy mi törvényre alapítja a ministerium azon eljárását, hogy egy törvényhatóságot feloszlattott azon határozatáért, miszerint az azt vélte, hogy a legközelebbi országgyűlés a nemzet jogainak nem vala hű öre, a közösgyi kiegyezés létrehozatalában.

A felelet nem volt könnyű; azért is halogaták azt. . . .

Azonban örökidőkre halogatni csakugyan nem lehetett.

A ministerelnök keletre volt utazandó; eddig kellett tehát elintézni e kényes kérdést, míg ő itthon van; mert, távollétében, még baj is lehetne belőle, valami bizalmatlansági szavazat által.

Az idő sürgetős volt.

De a belügyminister báró Wenkheim beteg vala; sőt később lemondott.

Az új belügyminister meg még teleletet nem adhat; mivel igen kellemetlen dolog lenne, ezen hevesi kérdésben először is valami véletlen meglepetésben részesülnie.

A belügyi államtitkárakra nehezkedett tehát a teher.

De az államtitkár meg lemondott, kevéssel e feleletre kitézött határidő előtt.

Látszik, hogy senki sem akart beleharapni a keserű almába, mely még Deák Ferencznek sem tetszett.

Mit volt mit tenni?

A demokrata ministert, a jó kisegítőül más-szor is használt Horváth Boldizsárt kelle fölkeríteni, hogy adja meg a feleletet a hevesi ügyben.

Ő belé is fogott e nagy munkába; de bizony, minden ékes-szólása mellett is, majd beletört a kése. —

Elsorolta az interpellatio részleteit, ki-kiemel-ven a legdrasticusabbaknak gondolt tételeit a hevesi határozatnak.

A baloldal folyvást hangoztatta a megyei határozat indokolásának helyességét; ami a ministernek egyáltalában nem tetszett. —

Utóljára is úgy áll a dolog, hogy Hevesmegye a mult országgyűlésről saját véleményét nyilvánította.

S az a kérdés, hogy a szabad véleményt üldözni kell-e?

Azt mondják, hogy a kormány erélyességét akarta bebizonyítani, s figyelmeztetni, hogy egy törvényhatóságnak se merészljen oly véleménye lenni, ami a kormánynak nem tetszik.

Azt hisszük, hogy a kormány a szabad vélemény elnyomása által nem erősségét, hanem gyengeségét bizonyította be.

Mert erélyes, erős kormány-e az, mely a szavaktól is megijed, s mely a szabad véleményt a törvényhatósági életet is megszünteti?!

Angliában a szabad véleményért senkit sem üldöz a kormány; pedig ott csak kimondják az igazat leplezetlenül, személyekre tekintet nélkül. — És van-e példa rá, hogy erősebb kormányok

alakulnának valamely országban, mint épen Angliában?!

Ha az igazságügyministernek nyilatkozatából csak azon egyetlenegy tételt vesszük is ki, melyben azt mondja, hogy a kormány egyeseknél tiszteli a szabad véleményt, és azt üldözni nem is kívánja (láttuk a sajtóperekből is); azonban, midőn egész törvényhatóság határozatilag mondja ki véleményét, mi a kormány szerint helytelen, már ez lázítás, mit a kormánynak üldözni kötelessége: láthatjuk, hogy az egész feleletből hiányzott valami, amit lógikának neveznek.

Feltéve, hogy tehát a kormány tiszteli egyesek vélekedési szabadságát, s ezért az egyeseket nem is tartja üldözendőknek; tehát, ha egyes ember mondta volna azt a tavalyi országgyűlésről, a mit Hevesmegye mondott, hogy tudniillik az a nemzet önállóságát nem védte meg, az egyes embert a kormány nem üldözte volna: vajon volt-e ezen saját felfogása szerint is joga üldözni egy megye közönségét, mely egyes emberek összegét és képviselőit képezi?

Hiszen, ami szabad egyesnek, miért ne szabadna az egyeseknek? Megérteni nem bírjuk! —

Sőt ugy lehet inkább okoskodni, hogy, ha egyes embernek, a kormány szerint is, szabad nyilatkozatni a maga véleményét: mennyivel inkább jogosítva van arra egy megyei bizottmány, mely a szabadságnak, alkotmányának öre, védbátyja a törvény szerint is!

Ha még ehez hozzá gondoljuk, hogy az igazságügyminister törvényt sem tudott idézni, mely egy törvényhatóság életfolyama megakasztására a kormányt feljogosítaná: —

Elmondhatjuk, hogy a felelet épen nem volt épületes. —

De elmondhatjuk azt is, hogy a kormány sem dicsekedhetik a szavazatok eredményével, mert 282 képviselőnek majd fele kimondta, hogy kárhoztatja a kormány eljárását.

A 27 szótöbbség nagy szegénységi bizonyítvány a kormánynak, mely ugy paczkázik az ellenzékkel; egyttal pedig emlékeztető jel arra, hogy ha a szavazatok így fognak: egyszer még a vereség is bekövetkezik.

Fontos körülmény, hogy Deák Ferencz — ki a folyosón sétált — sem sietett a helyeslő szavazatok számát emelni a kormány mellett.

Ezekből megítélhetni, hogy a hevesi kérdésben bizony nem igen volt a kormánynak fényes diadala; s a keletre indult ministerelnöknek alkalmasint jobban esett volna egy kis értékesebb utra való! —

Ujdonságok.

— **A polgári kaszinó** termei igen szépen ki vannak festve; csak az a kár, hogy kívül a „polgári kaszinó” felirata meg nem felel a belső csinnak. A hasadt táblán megkopott betűk kellemetlen benyomást tesznek az emberre. Kevés költséggel segíteni lehetne e kirívó visszasságon is.

— **Ezraelita kerületi képviselőkül** Debreczenben folyó hó 24-kén megválasztottak: Dr. Popper Alajos, Scherer Bernáth, Steinfeld Antal, Rott Elkan helybeli községi tagok. — Ennek képesében megemlítjük, hogy N.-Váradon ugyanazon napon megválasztottak: Farkas Albert, Friedländer Náhán, Dr. Pollák Herman, Löwi Salamon, Steiner Lipót, Brüll Lipót; N.-Szalontán pedig: Sternthal Adolf választott meg.

— **A hatvanutczai kert melletti árok** beomlott sok helyen, és folyvást beomlásnak van kitéve. E sok pénzbe került haszontalan munkálatra, úgy látszik, még több költség is lesz szükséges a jónak egyszer adja meg az ember az árát.

— **A városi közigazgatási bizottmány** pénteken délután 3 órakor a városház nagy termében ülést tart. — Tárgy: a favágatási terv megállapítása.

— **Közegészségügyi orvosi jelentés** Debreczen aug. hó 18-án. Az időjárás aug. hóban mérsékelt meleg volt, sőt a hó vége fele a gyakori esőzések miatt hűvösre változott, mely változás mind a növény életre, mind az állati egészségre jó hatást gyakorolt: eső esett 17 nap 28. 68. párisi vonal csapadékkal — a hőmérséklet legmagasabb állása 1-én délelőtt + 29, 0, legalantabb 13-án reggel + 9. 8. R. mutatott. A légsúlymérő 318, 43 és 334. 77 párisi vonal közt változott. — Uralkodók az északi szelek voltak. A közegészségi állapot kevéssé volt megtámadva, a hurutos körjellem fentartotta ugyan magát, különösen a kisdeteknél, hol is mint bélhurut mutatkozott, de nem nagy volt a megbetegültek száma.

— A váltó lázak elszórva tüntek elő úgy a höghurut is, mely ugy látszik az idén nem fog nagyobb terjedelmet nyerni.

A polgári kórházban a betegforgalom következő volt:

Átjött julius hórlól fi 10 nő 8 = 18

Felvétetett aug. hó. — 23 — 20 = 43 = 61

Elbocsátt aug. hó. — 18 — 12 = 30

Meghalt aug. hó. — — — 5 = 5 = 35

Maradt szept. hóra — 15 — 11 = — = 26

Halálozás: Meghalt az egész városban, be nem számítva a katonai kórházat, finemű 72, nőnemű 67 = 139.

Népesség: Született, be nem számítva az izraelitákat, fi 65, nő 57 = 122.

Házasságra lépett 22 pár.

A szarvasmarhák közt szájt- és lábfejás járványképen lépett fel, s a legelő szárazsága miatt nagyon elterjedt.

Debreczen, szept. 15-én 1869. Dr. Tegze Imre, tiszti orvos.

□ **Válasz egy tegnapi válaszra.** E

lapok 83-ik számában írt rövid cikkem felett Köpp János ur a tegnapi számban szemlét tartván, kiemeli, hogy egyetűnk szabályai a pesti hasonczélú egylet szabályainak utánzása, s hogy míg amannak ezélya a germanismus kizorítására lett irányozva; addig nálunk szükséges volna a germanisálás felé törekedni. Miután K. ur cikkem tartalmát nem fogta fel helyesen, szükségesnek látom észrevételeire — viszomjegyzéseim megtenni. K. ur egész cikkében, de különösen annak végmondataiban, ugy szól a magyar-nyelvtanfolyam általán ajánlott életbeléptetéséről, mintha én ezt a németnyelv kizorítására czélzó számításból tettem volna. Pedig igen csalódik. Ha figyelmesen megolvasta volna soraimat, kiláthatta volna belőlük, hogy én ily ajánlatot nem tettem. És a mily helyesen jegyzé meg e lapok t. szerkesztője, hogy K. ur cikkében félreértés foroghat fenn, ép oly helytelenül indokolja ő, (K. ur) hogy miért nem kell magyar-nyelvtanfolyamot indítani. E cikkből ugylátszik K. ur nem igen ismeri a helyi viszonyokat, de még talán a pestieket sem.

Pesten nincs még a német-nyelv annyira kiküszöbölve, mint e cikkben festve van, legalább e mellett bizonyit azon körülmény: hogy a legtöbb kereskedő házaknál és vállalatoknál, melyek még ez utolsó évben keletkeztek is, legtöbbször még a könyvvezetés is német nyelven folyik. K. urnak igaza van némileg abban: hogy városunk kereskedői ifjai része (nem nagy része) az „Alföld kisebb nagyobb városaiban végzi tanulási idejét”, de nincs igaza ismét abban, hogy ezek állásukhoz képest magukat az anya nyelvben kiképezték. Számításba vehette volna itt cikkirő ur, leginkább azon körülményt, hogy a vidéknek még nem csak kisebb de nagyobb városaiban sincs mindenhol kereskedelmi iskola, s így azon ifju, ki 13—14 éves kora óta, midőn iskoláit abbanhagyá, részben semmit, részben pedig csak felületesen tartott meg valamit abból, mit a nyelv tisztaságáról, s helyes iránytanáról tanult.

Ezeknek, valamint azon ifjaknak kedvéért is, kik

a szépségi és más felvidéki nem magyarjku városokból tekintélyes számmal városunkba jönnek, azt hiszem a német és francia nyelv tanulás mellett, érdeemes lenne magyar nyelv tanfolyamot is indítani.

Máté Ferencz.

Marek kirabólóról Bibórlól és társáról még mindig hallgat a kronika. Ha ez ügy vezetése kapitányi hivatalunk kezében marad, azóta már bizonyosan befogottak volna, de a kámpé per nem engedte, s Szabolcs megye semmi áron nem akarta az illetékességet ez ügyben városunknak átengedni, s a rablók a két illetékesség felett vitázó hatóságokzt, illetékesen eltűntek úgy, hogy most már alig hihető, hogy nyomokra akadjanak.

Zárkörü táncestélyek. Néhány fiatal kereskedő november hónapban zárkörü táncestélyeket rendez, e táncestélyek minden héten pénteken este a Fehérlő szálloda termében tartatnak meg; a buffet-et kitűnő hotelier-nk Frohner Bernát vállalta magára. A meghívások ez estélyekre legközelebb szét fognak küldetni. Azt hisszük, hogy előzetesül hölgyeink szívesen veszik e kis őszi farsangot.

Emberbaráti tett. Lapunk 82 ik számában említve volt Kasza István napszámosnak a timár utca végén hirtelen történt halála. E szegény ember minden vagyon nélkül volt, s hogy még is tisztességes eltakarításban részesült, az egyik ismerősének, hasonlóan szegényes sorsban levő Zoványi Mihálynak köszönhető, ki barátja eltakarításáról a legnagyobb elismeréssel méltó emberbaráti szeretettel gondoskodott, mintegy 35 forintot áldozván e célra.

Köresmai botrány. A múlt éjjelek egyikén Szent Anna utcában a Beke Károly házánál levő köresmában Tóth Ferencz szabó mester tizenegy segéde borozott, s ott néhány szabadságos katonával szóváltásba elegyedvén, verekedést kezdtek, minék igen szomorú vége lett, mert sokan zuzott fejvel távoztak a verekedés színhelyéről, melynek csak is az épen odaérkezett Juhász biztos vethetett véget. Az asztalokat, székeket, edényeket mind összetörték, úgy hogy a köresmárosnak tetemes kára van. Csak poharakat és üvegeket 14felnél többet érőt vertek egymás fejéhez. Jó lenne az ily hősiséget más alkalommal elővenni, addig is, míg majd erre tér nyitattik a nemes verekedő lovagoknak a rendőrség igyekezend kissé lebitütni a túlságos tüzet, s kereset alá vette őket.

Színházi szemle.

Kedden, okt. 26-án adott: „S o h a j o k h i d j a” nagy látványos, bőhozatos vig operette, 4 székben, irta Cremieux és Halevy, zenéjét Offenbach. — Offenbach operettje úgy látszik még ha megannyira használatlanok is, még is nagy vonzeróval bírnak a közönségre, mert a színház ma is majdnem egészen megtelt. Tudósításunkat ma legelőször is megrováson kezdjük, és pedig azon boszantó magaviselet folytán, melyet ma több szereplő, de főképp épen a két főszereplő Blaháné és Foltényi részéről tapasztaltunk. Azt hisszük a színészek nem privát mulatságból lépnek a színpadra, hanem azért, hogy a közönségnek juttatással gyönyörűséget szerezzenek. A színpadon szereplőknek vannak a közönség iránt kötelességei, melyekről megfellelkezni soha nem lenne szabad. Ily kötelesség a közönség tiszteletben tartása, már pedig e tisztelet melőzésének tekintjük azt, ha a szereplők isten tudja mért mért nem, akár hozza azt a szerep úgy magával akár nem, folytonosan kacagnak. Ez kérem nem megy, egy színésznek vagy színésznőnek kell annyi önuralommal bírnia, hogy nevetési hajlamát akkor a midon a színpadra kilép fekezhesse, mert azon percztől fogva, midon a

T Á R C Z A.

Születés és vagyon.

Mühlbach Louisa beszélye

(Folytatás.)

II.

S z é p G u d u l a.

Tizenkét év mult el Mayer Anselm anyjának halála óta. Tizenkét hosszú év. Ez évek gazdagok voltak világeseményekben, rázkódásokban és viharokban. A háboru hét véres éven át pusztított a német földön, s Mária Teréziát örökre megfosztá szeretett Sziléziájától, s megszerze azt azon fejedelmeknek, ki ez által Poroszországnak egy új tartományt, magának pedig a „Nagy” nevet ajándékozá.

Egész Németország helyzete megváltozott ezen 12 év alatt csak a frankfurti zsidóvárosban maradt meg változás nélkül minden. A zsidóváros bemeneténél még mindig meg volt a két nagy oszlop, a piszkos vaskapu szárnyakkal, még mindig megvoltak az apró szegényes sötét házacskák, melyekben összezsúfolva laktak az előítélet rabjai, a közvélemény megbélyegzettéi, a szegény zsidók. A szűk utcában még mindig uralgott a kereskedés és csereberélés zűrzavara, a szomszédok élénk fecsegése, kik vagy a kapukban állottak egymással, vagy az utca ellenkező oldalairól át beszélgettek egymással. Csak úgy lehetett hallani a gyermekek lármáját és kiabálását, mint 12 év előtt, kik vídám kedvel játszottak a sötét utcákban, s kacajaik megélték a komor épületeket.

A zsidó városban e 12 év mit sem változtatott, csak a férfiak és nők lettek korosabbak, s a fiúk anyok ifjakká és virágzó hajdonokká nőttek fel.

deszkákon áll, a közönség szolgálatában van. Ma valóban nem tudjuk mi juthatott az illetőkhöz, mert folytonosan oly boszantóan nevetkőztek, mintha nem is a színpadon, hanem valahol bizalmas magántársaságban lettek volna. Ez kérjük nem megy, s igen lekötelezik a közönséget az illetők, ha előbb a színpadok elébe, a mint azt, mind a magok, mind a színház, mind a közönség tekintélye megkívánja. Az is igen kellemetlenül hat a nézőkre, ha a színpadok mögött valaki, hogy a szereplőket láthassa, a színpadi szoba zárt ablakát nyitogatja, egyáltalában több gondot kértünk fordítani a színpadok közt álló egyénekre, kik néha épen a legérdekesebb jelenet alkalmával dugják be kiváncsián fejüket, mi nagyban zavarja az illúsiót. A mi az előadást illeti, az eltekintve a megrótt helytelenégektől, eléggé sikerültnék mondható. Blaháné mint Catharina szokott kedvességgel énekel, sőt még Erceziné Amorosójával is meg voltunk elégedve. Foltényi Cornarintot, Együd Babbistát igen sikerülten alakította. Malatrombát Gerecs jól énekelte. A tízek tanácsa elnököt Kömives elég jól adta. Az álarozosok tréfás menete sikerült; a kettős törpétáncot Békési Róza és Gönczi Teréz a közönség nagy meglepedésére jártak el. Idővel ügyes táncosnók válhatnak belőlök. A látós kozak táncot Szuszenné Emi és Goldschmid Samu lejtették. Mindkettő határozott tehetséggel bír a táncművészetre, sőt az utóbbi már is kitűnő ügyességgel bír, kiváltképp a tánc végső részében igen meglepett. Ügyessége szép koszorúval jutalmaztatott. A spanyol négyesben Gundhard Mari, Perriné, Nidos Fany és a kedves Visontai Ernezina mutaták be ügyességeiket, s általában tetszettek. A zenekar igen szabatosan működött. A jelen volt idgeneket a diszletek nagy szerűsége meglepte. Megemlítjük, hogy az új Markstúr függőnyt Vogel Ferencz festette; az álarozos menethez szükséges sikerült torzalokokat pedig Luigini és Bednarsz készítették.

Országgyűlési értesítő.

A képviselőház ülése okt. 26-kán.

|| Az ülést Somsich elnök d. e. 10 órakor nyitja meg. A miniszterek közül Horváth, Eötvös, Gorove vannak jelen. Az utolsó ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök tudatja, hogy az állandó igazolási bizottság Zurich szabadságragmenetele miatt nem lévén teljes számu, ülést nem tarthatott, s a 8-dik bizottságot felszólítja pöttag választásra, hogy a sok újonnan választott képviselő valahára igazolathassék. — Rajner Pál belügyminiszterre kinevezésének hivatalos tudatását a ház nem nagy lelkesedéssel fogadta. Török Sándor benyújtja a Széki Péter választási ügyére vonatkozó vizsgálati iratokat. Az elnök ezután bejelenti, hogy Barabas Sándor, Kraljesic Miroslav és Lábas Antal lemondott horváth képviselők helyett Vukotinovic Lajos, Jellacic Kázmér és Jurkovic János választattak. Beteg Kelemen szabadságragintu kérvényének hely nem adatik. Gubody Sándor a török vasutak csatlakozási ügyében benyújtott határozati javaslatának napi rendre tüzetést kéri. Prileszky Tádé és Irányi két kérvényt nyújtanak be, az utóbbi a testi fenyték eltörlése és a vallásszabadság tárgyában. — Elnök tudatja, hogy még 4 törvényjavaslat van a napi rendre kitűzve, csak akkor, ha ezek tárgyalattak, lehet majd Gubody indítványára felelni, s a ház ebbe beleegyezik. — Irányi Dániel az összes miniszteriumot interpellálja; okt. 15-én Bróz Márk képviselő a horvátországyűlésen a magyarkormányt vádolta, hogy az a Horvátországgal kötött egyezményt nem respectálja, s a horvát hatóságokkal a hivatalos horvát nyelv helyett, német és magyanyelven közlekedik,

Mayer Anselm most huszonkét éves, erőteljes, derék ifju volt, s a kis Gudula tizennyolcz éves gyönyörű hajdon, karesu és csinos, gyöngéd és még is oly büszke magatartásu, mint egy királynő. A szegényes ruhák úgy simultak gyönyörű természetéhez, mintha biborból készülték volna, s fekete haja, mely szép fürtökben köríté fejét homloka felett biborpiros szalaggal volt összekötve, s mintegy koronát képezve, felségesen illett szép fehér homlokához, büszke tekintetű langoló szeméihez, nemes kifejezésű hosszad arcához, melyet a legfinomabbátlátszó halvány bor, s gyönyörű metszésű bibor ajkak ékítették.

Egy alkalommal egy festész meglátta a bájos gyermeket, a mint egyszerű, de csinos öltözetében az utcán végig sietett, s bámulat és elragadtatással eltelve egész a zsidó városig követte, azon szegényes házig, a melyben öreg anyjával lakott.

Gudula egy királynőhöz illő megvetés tekintetével kérdezte vakmérő üldözőjét, hogy mit keres atyjának házában; de a művész szerény alázatos modora csakhamar kibékíté őt, s atyjának engedelmével beleegyezett hogy a festész őt egy nagy képhez mintául használja. A festész kezdetben mint Judittot akarta a szép zsidó leányt megörökíteni, Holofernes fejével kezében, de minél inkább felismerte annak rendkívüli szépségét, annál inkább belátta, hogy nincsen semmi felcírázásra szükség, hogy a kép hatást csináljon, s lefestette Gudulát úgy, a mint volt, szegényes öltözetében, fekete fürtöitől képezett koronájával, melyet a biborpiros szalag tartott össze. Az arczkép egy ideig a műtárlatban ki volt állítva, s egész Frankfurt, s az idegenek mind, kik a régi birodalmi várost meglátogatták, csodálva szemléltek meg azt, míg végre az ifju kormányzó ögről beszéni Vilmos, ki a közeli Hanauban székelt, magas áron megvette a képet, s elrejté azt a kíváncsiak szeméi elől.

interpellál tehát: 1. Alaposak-e az illetőnek a magyarkormány ellen felhozott vádai, s ha igen 2. Mivel igazolja a magyarkormány mulasztását, melylyel ezen panaszkokra alkalmat adott? A kormánynak rendelkeznie az interpellatio kiadatni.

Napirenden áll, a bírói felelősségre vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása. Az előadással a központi bizottságnak megbízott Horváth Demeter azóta képviselőségéről lemondván, helyette Szőgyéni László referál. — Az általános vitát Ghyczy Kálmán kezdi meg. — Ő is kívánt a bírói felelősséget körül író törvényt, de nem olyat, a milyen most a ház asztalán fekszik. Miután a bírói hatalam gyakorlásáról szölv törvény a bírakat lefele teljesen függetlené tette, szükséges azokat feifele is, a kormánnyt teljesen függetlenékké lenni. De a bemutatott törvényjavaslat a bírakat a kormánnytól folytonosan függőben tartja. A bírói karnak csak a törvénytől kell függeni, de sem a törvényhozás, sem a végrehajtói hatalomtól. Ha legfelső törvényeszek bírái hibáik miatt az országgyűlés által felfüggesztetnek az tőkötiesen elég, s a kormánynak többre nem lehet igényt tartani.

Igen gyakorlatiatlan az, a mint az új fegyelmű törvényszéket szervezni akarják. Csak egyre van e szerint szükség Pesten, két felelősségi forummal. A bírák nek tehát az ellenük indított fegyelmi perben a legtovább vidékről Pestre kell jönnök. Ez a mily körülmenyes ép oly költséges. Aztán a tárgyalások sem fognak nyilvánosak lenni. A sértett fél feljajdulhat, de a bíró ellen indított keresetben részt nem vehet. Aztán a törvényjavaslatban előadott eljárás módot bírálja, e szerint kijenez ítélet kell arra nézve, hogy az elítelt bíró ellen a végrehajtás megtörténhessék, s kárpótlás adassék. Aztán a különböző foku bírakra, különböző forumok vannak felállítva. Ez a jogegyenlőség kiáltó megsértése s a szabadsalmak korára emlékeztet. (Hangos tetszés a baloldalon.)

Általában elfogadja a törvényjavaslatot, de csak azért, mert az alapelvvel egyetért, elvtársainak alkalmat akar nyújtani üdvös módosítások benyújtására, de azt előre kijelenti, hogy a részleteket nem osztja, s ha a benyújtandó módosítványok el nem fogadtnak, az utolsó szavazásnál ellene fog annak szavazni. (Elnök helyeslés a baloldalon.)

Ludvigh János hajlandó a javaslat tárgyalásába bocsátkozni, mert a bírói felelősségről szól, de elveit, részleteit szintén nem helyesli.

E javaslatban a bírói függetlenség biztosítva nincs, s ha az lényegesen nem módosittatik, el nem fogadhatja.

Pulsky Ferencz nem akar pártkérést csinálni e javaslat tárgyalásából, de azt hiszi, hogy általánosságban senki sem tehet kifogást e javaslat ellen, s így a részletekre vonatkozó eltérő vélemények a részletes tárgyalásnál lennének előadaudók. Előre kijelenti, hogy a nyilvánosságot ő is óhajtja.

Horváth J. igazságügyminiszter azt mondja, hogy a párt feleslegesnek tartotta a felszólalást azért, mert a támadások nem általánosságban vannak a javaslat ellen, hanem csak annak részletei ellen intézve. Bevallja, hogy maga sem szereti a kivételes bíróságokat.

Maga is fog módosításokat indítványozni. A ház erre általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Az 1. §. azon pontjából, mely szerint felelősséggel tartoznak a bírák és bírói hivatalnokok azon kérést is, melyet hivatali kötelességük megsértésével a magánfeleknek vagy az államnak okoztak, kihagyottat a „magánfeleknek vagy államnak” kifejezés, mint felesleges.

De ez időtől fogva a szép arczkép eredetije valóban híressé vált; az egész Frankfurt ismerte őt, s ha Gudula az utcára lépett még a gyermekek is kiálták: „ez a szép Gudula a zsidó királynő.”

Es sok előkelő lovag és gazdag ur, ki ezelőtt soha a zsidóvárosba nem lépett, most ellátogatott oda, hogy szép Gudulát meglátogathassa, s azon ürügy alatt, hogy atyjától valamit vásárolt, a leánykának hizelgő szavakat mondhatson.

De szép Gudula mindenki iránt büszke tartózkodást és hidegséget mutatott, s a gazdag előkelő lovagok közül senki sem mert másodsor az alacsony sötét szobába lépni, a melyben a szép Gudula, a zsidó királynő félig megvakult atyjával lakott. Azonban nemcsak imádók és udvarlók látogattak el a házhoz, hanem komoly szándéku férfiak is, kik nőtül akarták venni a szép Gudulát, s kiakarták vinni a zsidó város sötétségéből a birodalmi város fényes utcáiba, ha csak a szép zsidó királynő eltudta volna magát határozni, hogy kereseténynek legyen. Gudula azonban minden ilyes ajánlatot megbotránkozással utasított vissza, s atyja sokkal inkább ragaszkodott vallásához, mintsem ez eljárását helyeselte volna. De ma, midőn történetünk fonalát ismét felvesszük, ma egy gazdag zsidó kereskedő érkezett Hanauból, s megkínálta szép Gudulát kezével, de ezen kérést is büszkén visszautasította.

De ezen visszautasítás nem találkozt atyjának tetszésével, sőt inkább annak nehezitelését és heves haragját idézte elő. Gudula azonban ennek kitöréseit hárgatva türe el, csak fejét hajtotta mélyebben le varrasára, mintha alázatosan akarta volna maga felett elvonulni a vihart.

De a vihar nem akart elvonulni, az atyai harag menyörgései még mindig hargítottak, s végre is néhány könyveseppek zápora kezdett omolni szép Gudula szeméi elől.

A 2. §-ban a felelősséggel tartozók között említetnek a kir. ügyészek és főügyészek is. S o m o s s y Ign. ezek megemlítését kihagyatni ohajtaná, miután még nem léteznek.

Az igazságügyminiszter beleegyezésével aztán a „királyi bíróságoknál alkalmazott ügyészek” kifejezés fogadtatott el.

A 3. §-nál L u d v i g h János az esküdtzéki tagokat kihagyatni ohajtja, miután az esküdt csak lelkiismeretének felelős.

Hasonló véleményben voltak a ház mindkét oldaláról többen.

A nagy többség azután ki is hagyta az esküdtzéki tagokat.

A 4. §. felolvasása G h y c z y Kálmán egy módosítványt nyújt be, melynek értelmében e szakaszban kimondatnék, hogy hivatali büntett vagy vétség megemlítése rendes bünvádi eljárás mellett közkereset után eszközölhető.

Az igazságügyminiszter a módosítvány elvetését kéri, miután az a javaslatot gyökerében támadja meg. Szavai után nagy zaj keletkezett, melyet végül Deák Ferencz esilapított le, kijelentvén, hogy egyszeri hallásra nem képes a módosítványról véleményét alkotni, s azért kéri, hogy az kinyomatván, osztassék ki, s holnapra tűzessék ki tárgyalásra.

A ház helyeslően az indítványt, az elnök az ülést 2 órakor eloszlatja.

Fővárosi értesítő.

*** A vakok intézetét egy bizottság zár alá helyezte, a növendékekre szigorúan ügyelnek, hogy a nyilvánosság embereivel ne legyen alkalmuk közlekedni. Kondor Györgyöt eltölték a gymnasiumtól. Nagy a veszély és félelem. Ugyan mi lehet itt a baj? Attól tartanak, hogy a beleményeket kiúságotják. Furcsa dolgok történhettek odabenn.

*** A z á l l a m t a n á c s eszméje ismét szóba hozatott, még pedig illetékes körökben, s több lényeges pontban egyetértett a Deák és kormánypárt.

*** Egy jeles ifju zeneszerzőnk, Bertha Sándor, ki 7 év óta nem egyszer részeseült külföldön is elismerésben, Pestre érkezett. Ohajtható, hogy meg is telepedjék.

*** Öngyilkosság ismét. Valóban már rendes rovatot kell nyitnunk e szerencsétlen esetek elosrolására. Egy rézműves legény meglőtte magát, egy házmeister kést tűtött mellébe, egy 16 éves gyármunkás méreggel vetett véget életének, stb.

*** Egy pesti lap ajánlja, hogy Kazinczy leveleiből gyűjteményes kiadást rendezzenek sajtó alá.

*** A g ő z s i k l ó n sikerrel tették már egy próbautat. Remélhető, hogy nemsokára átadják a közforgalomnak. Melyéddig is nehezen nélkülözze.

*** P e s t e n egy utcát Boráros utcának neveztek el, egy hajdani polgármester nevére.

*** G y á s z s é s ö r ö m ü n n e p volt tegnapelőtt a belügyminisiteriumban. Wenckheim és Szlávi kibocsúztak. Rajner pedig, mint felesketett belügyér, elöglalá hivatalát. Öröm és szomorú ünnep volt ez az elenzéki sajtónak is, örült Wenckheim távozásán, szomorkodott Rajner — maradásán.

*** A „Magyar Állam,” mely újságnak meri magát nevezni, írja ájtatos híveinek épületére: „Istentől kinyilatkoztatott, és az anyaszentegyház által, hogy higgyük; eleinte adott igazság az, hogy Péter és az apostolok utódai Krisztustól nyert hatalom folytán hirdetik az evangéliumot!” Nehezen gondolták a közép-

Varrását ölébe hullatta, s esdeklő kifejezéssel tekintett atyjára, ki egy régi fekete bőrszéken szemben ült vele.

„Atyám!” mondá az esdeklés hangján, „ha ily szemrehányásokat teszesz nekem, sirnom kell, akkor pedig varni nem tudok. Pedig e munkának készen kell lenni, hogy azt ma este Tettenborn grófnőnek haza vihessem. A grófnő nagyon szigorú, s én megígértem neki, hogy a munkát még ma este kézbesítem, s ha szavamot meg nem tartom, alig ha dolgoztat velem többet.”

„Ha a gazdag Náthánhoz nőül mentél volna, nem kellene többé szemeidet rontanod,” mocskolá őt atya. „Akkor nem lenne szükséged arra, hogy szegény varrónő maradj, hanem gyönyörű hintóban járhatnál, s ép oly előkelően élhetnél, mint azon grófnő, kinek most dolgozol. Atyám istenére, még meghalok boszszuságomban ez ostoba leány miatt, kinek nincs annyi szerellete atyjához, hogy kezét egy gazdag férfinak nyujtsa, hogy így öreg napjaimat megédesítené, hogy végre bőlegben és nyugalomban élhetnék.”

„Atyám!” kiáltá Gudula fájdalmasan, „én dolgozom érted szívesen éjjel és nappal, még szorgalmasabb lelendek, mint eddig voltam, nem fogsz szükséget szenvedni semmiben, meglesz minden, mit ohajtasz, csak ne kívánd, hogy oly férfőhöz menjek nőül, kit nem szeretek!”

„De hát mért nem szereted?” kiáltá az agg férfi roppant haraggal. „Mért nem szereted Baruch Náthánt, ki elég gazdag, hogy szeretni lehessen? Én megmondom neked, mért nem szereted, — azért mert Mayer Anselmet!...”

„Atyám szünjél meg, ne mondd tovább!” kiáltá Gudula, egészen kipirult arcczal ugorva fel ülőhelyéről, „te megsérted és megbusitod leányodat azzal, mit mondani akarsz!”

(Folyt. köv.)

kori szentatyák, hogy irataikat tanítási célból egy XIX-ik századbeli újság felhasználja. Megérjük, hogy a „ker. kis kátét” is fogja közölni a kenetteljes „M. A.” legalább a deczemberi zsinat — tiszteletére, s talán mint az idézettet, a községi iskolák elleni agitálásra.

— gr. A n d r á s s y távolléte alatt a minisiterelnökségi teendőket b. Eötvös végzi.

— Ö F e l s é g e Pestre vissza jövelele november 29-ikére volna kitűzve.

— Ö F e l s é g e elutazása előtt a pályaudvarban minisitertanács tartatott, melyben Kuhn, Giskra, Taaffe és Grüne is résztvettek.

Belföld.

*** B a r s i f ő i s p á n — mint hírlík, — Justh József képviselő lesz Rajner helyett. Azt hisszük, hogy ő jobban is megállná e helyen, mint elődje új állomásán.

*** M u r a k ő z b e n nagy érdekeltséget tanúsítanak a tanügy iránt, kimondták határozatképen azt is, hogy a horvát anyanyelven kívül a magyar is taníttassék.

*** M a r o s - V á s á r h e l y e n, midőn Berzenczeyt képviselőül elválaszták, lakomat rendeztek, hoi több jobboldali is megjelent az ellenzékiek társaságában, és — nem veszték össze.

*** V i d é k i u r a k! tessenek menni a fővárosba lakni. Ott van két szoba kiadó, s mindenik „Ubrük czella szerű,” s a lakásbér havonként csak 150 ft. Nem kívánkoznak, urak a „boldog” Pestre?

*** M a g y a r Ó v á r o t t f. hó 20-án fényes ünnep volt, a megyeházon nemzeti lobogó díszlett, a megyei gyűlésen a főispán nagyszerű beszédet mondott. Ugyan micsoda országos esemény emlékére szentelheték e dicső napot? — Megirták a hivatalos lapnak. Két ember ekkor ékesített fel a 3-ik osztályu vaskorona renddel. Örvendj, óh boldog haza, dicső Magyarország! *** A r a d o n a kereskedelmi ifjuság f. hó 30-án tánczvigalmat rendez az ott 1849. febr. 8-án elvázertek emlékszóbrának javára.

*** H a z á n k b ő l a keleti ünnepélyen a következők lesznek az egyiptomi alkirály vendégei: Szenté Béla és Suhay Imre min. tanácsosok Kenessey Kálmán, Wallandt Henrik osztálytanácsosok, és Pongrácz Emil b. min. titkár. Andrassy tehát a jegyek kiosztásánál sem téveszté el a „pártszempontot.”

*** N e m c s a k n á l u n k vannak hirgyártó újdondások, hanem külföldön is. Egy párisi lap írja, hogy Rózsa Sándor igazi neve gr. Sándor, s csak mint rabló vette fel e nevet.

A Lajthántulról.

— A nap főérdekét ezuttal a catarói felkelés köti le. Már a mult számunk legújabb rovatában közöltük, hogy a fölkelők Stanjevich erődöt elfoglalták, az őrséget foglyokká tették, s az erődben talált fegyvereket, ágyutak és löszereket birtokukba vették. Az elfogott várőrséget azonban már szabadon bocsájtották, mi arra mutat, hogy élelmiszerük nem sok lehet. Az egész eddigi eljárás, mit a felkelés ellen elkövettek, el volt burkolva. Nem volt elég csapat kéznél, az meglehet, de az is tény, hogy a meglevő erők nem használtattak fel czélszerűen. Azon pontokon, hol nagyobb csapatostályoknak kellett volna lenni, ugy szólván alig volt katonaság. Itt mindenesetre a vezetésben kell a hibának lenni. Még a N. fr. Presse is kimondja, hogy ha Dalmátiában a magyarkormány rendelkezett volna, ez bizonyosan nem igyekezett volna elleppezni a felkelés terjedelmét és jelentőségét, hanem mindent erélyesen elfogott követni annak elnyomására.

— Kuhn közös hadügyminisiter ő Felsége távolléte idejére, a dalmatai fölkelésre vonatkozólag, korlátlan felhatalmazást nyert.

— A porta az osztrák seregeknek, a Dalmatai fölkelők elleni működése könnyítése végett, a török határ átlépését megengedte.

— A Dalmatai fölkelés előhaladást nyert, mivel az osztrák sereg 14 nap mulva kezdte meg rendszeres működését; az alatt a fölkelők időt nyertek magok rendezésére.

— Több porosz törzstiszt folyamodott az osztrák hadügyminisiterhez, hogy Dalmatiába a főhadi szállásra mehessenek.

Külföld.

— P o r o s z o r s z á g b a n most újabb alkotmánykérdés merült fel. Az éjszaknémet szövetség felállítására óta igen szövevényessé lett államgépezetet egyszerűsíteni ohajtják, s e végből a poroszországyűlést megakarnák szüntetni, mely mint állandó intézmény az éjszaknémet szövetségi gyűlés mellett huzamosabban alig ha fenállhatna. A porosz kamarák és az éjszaknémet birodalmi gyűlés kell, hogy egyesítsenek. Az már aztán más kérdés, hogy az kivihető e. Mi azt hisszük aligha. Az urakháza például soha nem fogja a maga halálát kimondani, még akkor sem, ha az újkerületi rendszabályok elfogadtatnak. A haladó párt lefegyverzési indítványa is legfeljebb ha 70—80 szavazatra számolhat, pedig a kamarának 432 tagja van. Ezen indítvány mellett azokon kívül, kik azt aláírták, csupán a lengyel követek egyrésze fog szavazni. Elvben más követek is belátják, elismerik a lefegyverzés szükségét, csak hogy semmi sikert nem remélnek ez indítványtól, miután annak tárgya már régóta megszűnt a képviselőház jogköréhez tartozni. Talán felesleges megjegyezni, hogy a

nemzeti szabadelvűek beszélnek így, kiknek különben a National Z. megmutatta, hogy e zavarból mely uton menekülhetnek. Ennek daczára a haladó párt még sem vesztette bátorságát, s most igen szorgalmasan dolgozik a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslaton.

— Schweinitz poroszszerekes, ki a bécsi követségére van van kijelölve, tábornokká nevezetett ki. Az illető okmány még 15-én aláíratott. Most már bizonyosan nem soká meg fog jelenni azon okmány is, melyben a tábornok báró Werther utódául nevezetett ki.

— B u k a r e s t, okt. 26. Ö Felségét az osztrák császárt a határszélénél a romániai minisiterok, Rustshuknál pedig több fényes küldöttség — fogadják.

— M a d r i d, okt. 25. Serrano a kormányzószágról leköszönéssel fenyegetődzik azon esetre, ha az unio-nisták és progressisták közt szakadás történne.

Külfölkék.

— V i k t o r i a királynő kerek es r o k k á j a. Hogy az angol királynő a neki nem régi-ben Athole herczegnő által ajándékozott kerek es rokkát nem csupán butordarabnak tartja, hanem használja is, annak bizonyítékául szolgálhat az, hogy azt legközelebb már javítani kellett, mert kereké igen nagy lármát csapott. A kerekén a balmorali várak Taymonthnak és Dunkeldnek panorámái láthatók, a rokka ládája tetején pedig a Burnsemlekszobor csinos mintája.

— A l e g u j a b b v a l l á s. A „Chiago Tribune” jelenti, hogy S. Raynorból szept. 8-án egy levelet kapott, melyben a hirlappal egy új vallás egyesület-ről tétetik jelentés, mely „új amerikai vallás” czim alatt, már 500 tagot számlál. Az új vallásnak tíz pontja van, nevezetesen 1. Higgy istenben, a világ teremttőjében 2. Változatlan természet törvények, a gondviselés tagadása. 3. Az emberi minden akarattal, az ugynevezett isteni törvények általi megszorítása ellen való tiltakozás. 4. A világ 30-60,000 év óta fenállása, minden hagyomány elvetése. 5. Gyakorlati és tényeken alapuló vallás. 6. Az életnek önzénelküli korlátozatlan élvezete. 7. Ellenzéki képzés, minden bigottság ellen, s modern keresztyéni törvényhozás. 8. A lélek halhatatlansága és lélek vándorlás. 9. Az angyalok és gonosz lekek nem hívése. 10. A közhasznu igyekvészek előmozdítása, azon elv szerint, „csak azt cselekedd másokkal, a mit magadnak ohajtasz.” Az új vallás felekezete legközelebb „Anti Bigot” czim alatt Chicagóban lapot ad ki, az egyesült államok minden országában kitézi zászlaját.

— A c h i n a i m u n k á s o k t á p l á l é k a. A bécsi orvosok egyik legközelebbi ülésében dr. Herzfelder felolvasá dr. Scherz udvari tanácsosnak Pekingből kelt levelét, melyben a „Toa-fu” felől is tétetik említés. A chinaiak nevezetesen szétörzöszölt hüvelyes véteményekből, melyekhez gypszet és víz kevernek, egy Toa-fu nevű ételt készítenek, mely az aludt tejhez hasonlít, s a munkások azt főzve élvezik. Az ottani munkások, kik naponkint fejenként mintegy 2 ezüst garast keresnek, a munkaadó által láttatnak el élelemmel. A munkás reggel Toa-fu levest, rizst, répát, délbe répát rizst és paszulyt, este téstzát, rizst és répát kap. Egy munkás kosztja naponta nem kerül többé 2 ezüst garasnál.

Legujabb

— B é c s, okt. 26. Az itt állomásozó Reischach ezred, mely 3 évig volt Dalmátiában, minden órán várja az elindulási parancsot.

— P á r i s, okt. 26. Ma egész nap esett az eső. Már egy óra. Eddig a tüntetésnek semmi jele nem mutatkozott. Mindez oda mutat, hogy a nap csendesen fog lefolyni.

— P á r i s, okt. 26. esti 6 órakor. A nyugalom tartós, sehol csoportosulások nem történnek.

— P á r i s, okt. 26. A „Patrie” szerint a török-kormány Albániában összeesküvést fedezett fel, mely a dalmatai felkeléssel összeköttetésben áll. Az összeesküvés fejei elfogattak, a löszerek lefoglaltattak. Ausztria és Törökország az eljárás mikintjére egyezményt kötöttek.

Közigazgatás.

(E.) Debreczen, oktob. 26-kán tartott hetivásár, középár mérőnkint: buza 3 ft 70 kr., kétszeres 3 ft 20 kr., rozs 2 ft 37 kr., árpa 1 ft 90 kr., zab 1 ft 70 kr., tengeri 2 ft 15 kr., köles 2 ft 35 kr., kása 4 ft 80 kr., 1 zsák burgonya 1 ft 60 kr., 1 mázsa szalonna 32, 33, 34 ft., 1 mázsa háj 34, 35, 36 ft. — A baromvásár kevéssel nagyobb volt, mint ma egy hete, sár és eső végett vidéki kupezcek nagyon kevesen voltak.

Debr. okt. 27-én piszeunkon tengeri folyvást sok.

Időjárásunk kellemes, szép tiszta napfényes.

— P e s t, okt. 26. Az idő ma kellemes volt. A hévmérő +10°, a légsúlymérő 28'' 7'''. A gabnaüzletben a hangulat határozottan szilárd volt. Buza 85 # 4 frt 76 kr., 87 # 4 frt 90 kr., 88 # 5 frt 20 kr. A rozs 78—80 # 2 frt 95 kr., kukorica 2 frt 40 kr.

Bécsi tőzsde, okt. 27. Cs. arany 5—86, ezüst 120—85.

Magy. kir. sz. tiszavidéki vasuti **MENBTREND**, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelkezésig.

I. Bécs és Pestől, Arad felé	óra perc		óra perc		óra perc		óra perc	
	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele
Bécs	7 30	reggel	7 30	este	12 1	dél	12 1	dél
Pest	6 20	reggel	5 23	este	11 20	dél	11 20	dél
Cregled	9 39	reggel	8 1	este	10 27	dél	10 27	dél
Szolnok	10 31	reggel	9 4	este	11 19	dél	11 19	dél
Pusp.-Ladány	1 23	reggel	1 3	este	10 30	dél	10 30	dél
Nyíregyháza	3 21	reggel	3 4	este	12 37	dél	12 37	dél
Miskolc	7 21	reggel	7 11	este	1 39	dél	1 39	dél
Kassa	9 56	reggel	9 51	este	6 39	dél	6 39	dél

II. Bécs és Pestől, Arad felé	óra perc		óra perc		óra perc		óra perc	
	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele
Bécs	7 30	reggel	7 30	reggel	12 26	délután	8 47	este
Pest	6 30	reggel	5 23	este	11 27	délután	11 27	délután
Cregled	9 24	reggel	8 19	este	10 12	délután	10 12	délután
Szolnok	10 16	délután	9 17	éjjele	11 18	délután	11 18	délután
Mező-Lud	11 29	délután	11 40	éjjele	10 38	délután	10 38	délután
Csaba	1 9	délután	1 36	éjjele	9 5	délután	9 5	délután
Arad	2 52	délután	3 11	reggel	8 14	délután	6 39	este

III. Bécs és Pestől, Nagyrád felé	óra perc		óra perc		óra perc		óra perc	
	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele	napirez	éjjele
Bécs	7 30	reggel	7 30	reggel	10 20	délután	10 20	délután
Pest	6 20	reggel	5 23	este	11 44	délután	11 44	délután
Cregled	9 39	reggel	8 39	este	12 55	délután	12 55	délután
Pusp.-Ladány	1 23	reggel	1 7	este	11 33	délután	11 33	délután
B.-Ujváros	3 16	reggel	3 16	este	9 39	délután	9 39	délután
Nagyrád	4 24	reggel	4 24	este	6 14	reggel	6 14	reggel

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrendje:

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Ékezik Aradra naponként reggel 5 óra 19 perczkor, (5—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyrád-Arad: Ind. (Személy-szállítás). Nagyrádról naponként este 6 órakor. — Érk. Nagyrádra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyrád-Kolozsvár: Ind. N. váradról nap. kint este 6 ór. 50 p. kor. — Érk. N. váradra nap. kint reg. 6 ór. 10 p. kor. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Nyíregyháza-Beregszász: Ind. Nyíregyházáról nap. kint reg. 7 ór. Érk. Nyíregyházára nap. kint este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
 Miskolc-Eger-Hatvan: Ind. Miskolcra nap. kint reg. 8 ór. 50 p. kor. — Érk. Miskolcra nap. kint este 6 ór. 10 p. kor. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőse-Késmárk: Ind. Kassáról nap. kint éjjele 12 ór. — Érk. Kassára nap. kint éjjele 12 ór. 10 p. kor. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról nap. kint reg. 1 ór. — Érk. Kassára nap. kint éjjele 10 ór. 50 p. kor. (7 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról nap. kint éjjele 11 ór. 45 p. kor. — Érk. Kassára nap. kint reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Váz: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Érk. Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2 ór. 45 p. kor. (5 utas felvétele mellett.)

Aláírási föltételek

a szathmármegyei „IPAR- és KERESKEDELMI-BANK” részvényeire.

Mi alantjegyzett alapítók Szathmármegye gazdaságának és kereskedelmének a közlegő vasúthálózat által előállandó előnyeit és szükségét egyaránt szemlélve, figyelembe véve, egy

„IPAR- és KERESKEDELMI-BANKNAK”

Szathmárvárosban leendő felállítására magunkat elhatároztuk.
 E bank egész részéről a közönség minden rétegeiben a takarékpénztárak előmozdítását, másrészt pedig a vállalkozókat, gazdálkodókat, iparosokat és kereskedőket hitelkétségessé mértékéhez képest, szerény kamat vétele mellett pénzkölcsönök által támogatni.
 Ezen bankintézet **2000 db. 200 ftos** részvényre olyformán alakítottuk, hogy egyelőre csak 1000 db. részvény boesattatik ki, s ezen 1000 db. részvény névértékéből is csak 40% a fog 4 egyenlő részben befizetett: míg a 60% -nak befizetése 6 egyenlő részletben legalább 2—2 havi időközönként majd csak később, az üzlet fejlődésének arányához képest fog kiváratni.
 Ezen első 1000 részvény kivül majd netalán később kibocsátandó részvények megtarthatására nézve, a részvényesek a birtokukban leendő részvények számarányához képest előjeggel fognak bírni.
 E most kibocsátandó 1000 db. részvényből az alantírt alapítók 605 db-ot jegyezvén — nyilvános aláírásra csak 395 db. boesattatik.
 Az aláírás alkalmával, az alakító költségek fedezésére minden darab részvény után 2 ft befizetése kiváratni. — Az aláírás a részvényekre I. evi okt. 50-ig következő uraknál és ezegeknel történhetik, u. m.:

- Szathmáron: **Jurácskó Dániel** N.-Károlyban: **Berger Gyula,**
Jákó Mihály, **Polacsek A. és fiai** uraknál.
Szónyi Ferencz, **Nagy-Bányán: a takarékpénztárnál,**
Pontos István, **M.-Szigeten: a takarékpénztárnál,**
Marek Arnold uraknál. **Ekker és társa** uraknál,
Steinberger Lipót urnál.

- Ezen bank üzletkörebe fog tartozni: **T.-Ujlakon:**
 1. Egy kölcsönös kezesség alapján nyugvó hitelegylet felállítása, mely egylet tagjai a banktól saját elfogadványukra kölcsönöket kaphatnak.
 2. Ezen hitelegylethe nem tartozó más biztos váltóknak leszámítolása.
 3. Nagyobb piacokra telepítvényezett jó váltóknak behajtása.
 4. Előlegadás úgy árukra, nyers terményekre, mint minden más értékkel bíró tárgyra.
 5. Kölcsönadás Szathmár városi házakra, valamint Szathmár városi és megyei fekvőbirtokokra is.
 6. Tökek átvétele betétel könyvecskére vagy folyó számlára, illendő kamat fizetése mellett.
 7. Értéktárgyaknak letéteményképen elfogadása.
 8. Bizományi minőségbeni bevásárlása és eladása minden néven nevezendő áruknak, terményeknek, valamint ingatlan javaknak is.
 9. Általában minden olyan közbenjárások és megbízások elvállalása, melyek Magyarország gazdaságának, iparának vagy kereskedelmének hasznára, előnyére lehetnek.

- Kelt Szathmáron, okt. hóban 1869 maradtak kiváló tisztelettel
Berger Gyula, **Hennel Károly,** **Schwartz Jakab,**
Beer Simon, **Kállay Béla,** **Szilágyi Zsigmond,**
Bogdány Mihály, **Keszler Ferencz,** **Szónyi Ferencz,**
Blum Gyula, **Mandel Ignác,** **Vajai Károly,**
Fekete Samu, **Marek Aronold,** **Weisz Gáspár,**
Freund Abraham, **Pontos István,** **Jákó Mihály,**
Grünhut Ede, **Polacsek Ignác,** **Jurácskó Dániel,**
Gerzon Zsigmond, **Serly Gusztáv,** **mint alapítók.**

Debreczenben aláírások elfogadására: Tóth Lajos és Társa urakat bizván meg, felhívjuk a t. cz. közönséget, ezen hasznos és üdvös vállalat pártolására.

Felölés szerkesztő s kiadó-tulajdonos: **Oláh Károly.**

Koaks-eladás.
Szobafűtésre való
KOAKSOT
 minden időben tetszés szerinti mennyiségben a **tégszeszgyárban** kaphatni. 146. 2—3

Figyelemre méltó ajánlat.
 A nagy pénzsorsjátékokban részvételre, mely sorsjátékok a lehető legnagyobb nyeresémet nyújtják, — s melyek húzása már jövő hó 9-kén megkezdődnek.
államsorsjegyeket
 a legújabb eredeti
államsorsjegyeket
 1 3/4 ft, 3 1/2 ft és 7 ft-on a leg hamarabb lehet kapni, a pontosságáról ismeretes **hamburgi bankháznál.**
 144. 7—9
Steindecker és T-ndt.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

- 158-dik árjegyzék**
 az „István” gőzmalom gyártmányairól
 (Debreczenben költségmentesen készpénzfelvétel mellett a. ében, telezottság nélkül.)
- A. Asztali dara nagy szemű 15 1/2
  - B. Ugyanaz apró szemű 15 1/2
  - C. Dara középszerű 12 1/2
  - D. Királyliszt 15 20
  - E. Lángliszt 12 1/2
  - F. Montliszt 12 1/2
  - G. Zsemlyeliszt különös 11
  - H. Ugyanaz 10 1/2
  - I. Fehér kenyérliszt I. rendű 9
  - J. Ugyanaz II. rendű 7 1/2
  - K. Barna kenyérliszt I. rendű 6 1/2
  - L. Barna kenyérliszt II. rendű 5 1/2
  - M. Kétszeres liszt 5
  - N. Rozsliszt I. rendű 7 1/2
  - O. Rozsliszt II. rendű 5
  - 000. Árpakása 16
  - 00. Árpakása 16
  - 0. Árpakása 14
  - 1. Árpakása 11
  - 2. Árpakása 10
  - 3. Árpakása 9
  - Lábliszt 3 1/2
  - Korpa 2
  - Árpatiszt 2
- Minden zsákért 1 ft lefizetendő. — E betétet azonban a vétel visszakapja: ha a zsákot, az elvételé számított legfeljebb 5 hó alatt, hitelek nélkül bérmen tesen visszazárja. Utánvétel mellett visszazárulást zsákok nem fogadtatnak el.
 Simaülés mázsánként 60 kr.
 Darálás „ 70 kr.
 Debreczen, okt. 17. 1869.